

Saksbehandling i Oslo kommune sett med juristens øyne

Anne Maria Pileberg, juridisk rådgiver i Vann- og avløpsetaten

Separate avløpsanlegg i Oslo kommune

- Omtrent 550 eiendommer er omfattet av forurensningsforskriften kap. 12.
- Ca 370 anlegg ligger innenfor Maridalsvannets nedbørsfelt, Oslo kommunes viktigste drikkevannskilde
- Vann- og avløpsetaten (VAV) er delegert kommunens myndighet etter forurensningsforskriften kap. 12

Saksbehandling etter kap. 12

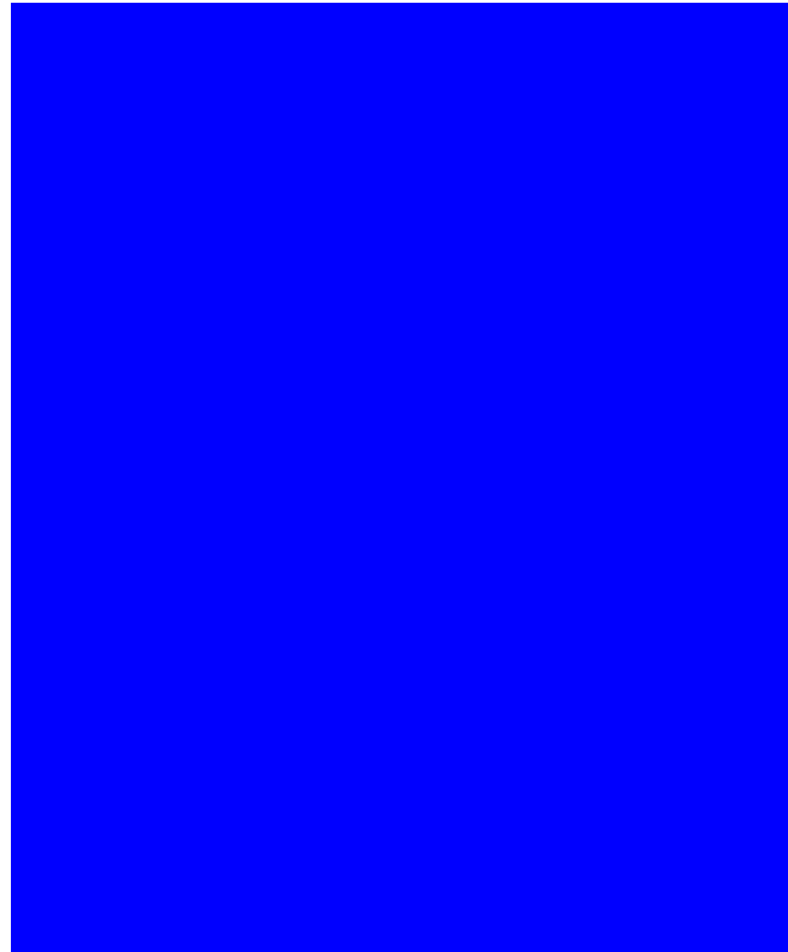
- Behandle søknader om nye utslipp eller vesentlig økning av eksisterende utslipp.
- ”Rydde opp i” eksisterende utslipp
Flere prosjekter på landsbasis, kommunale og interkommunale. Eks: Morsa, Haldenvassdraget, Fredrikstad kommune.

Oslo kommune: Prosjekt oppgradering av avløpsanlegg rundt Maridalsvannet. Oppstart i 2007.

Litt fakta om prosjekt Maridalsvannet

- Mål:
 - Alle boliger skal ha en utslippstillatelse fra 01.01.2002 eller senere.
 - Alle boliger skal være tilknyttet separat avløpsanlegg som oppfyller dagens krav.
- Tre delprosjekter

Saksbehandling i opprydningsprosjektet

Situasjonen før oppstart

- Utgangspunktet: Alle boligeiendommene har per i dag lov til å ha utslipp
 - Utslippstillatelse (fra før 01.01.2002)
 - Utslipppet er etablert på et tidspunkt da det ikke måtte innhentes tillatelse, jf. § 12-16 annet ledd. Det vil som hovedregel si før 15.05.1972.
- Mange av anleggene fungerer dårlig. Som regel skyldes dette manglende oppfølging og vedlikehold, men også at anleggene bygger på gammel teknologi

Saksbehandling i opprydningsprosjektet

- Utslipp av sanitært avløpsvann forurenses mer enn det er gitt tillatelse til.
- Siden mange av utslippstillatelsene er gamle, er det ikke aktuelt å kreve oppgradering av avløpsanleggene i henhold til dem.
 - Renseløsningen som er angitt i utslippstillatelsen oppfyller ikke dagens krav.

Saksbehandling i opprydningsprosjektet

Hvordan går vi frem for å nå målet.

- Lovverket gir føringer
 - Forvaltningsloven (fvl.)
 - Forurensningsloven (forurl.)
 - Forurensningsforskriften (forurf.)
- Fremgangsmåten avhenger av om eiendommene har utslippstillatelse fra før eller ikke og av hvor gammel en eventuell utslippstillatelse er.

Saksbehandling i opprydningsprosjektet

- VAV undersøker status mht. eksisterende utslippstillatelser og registrerer opplysningene på eiendommene i et regneark.
 - Regnearket har vist seg å være et nyttig redskap for å ha oversikt over hvor langt vi har kommet i prosessen for de enkelte eiendommene.
- Vi er på befaring og kontrollerer avløpssituasjonen på eiendommene.
 - Forvaltningsloven sier at kommunen skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes (§ 17).
 - Tilstandsrapportene danner grunnlaget for individuelle vedtak.

Saksbehandling i opprydningsprosjektet

- VAV fatter enkeltvedtak som innebærer at eiendommens utslipp vil være ulovlig om eieren ikke har søkt om og fått en utslippstillatelse innen en fastsatt frist.
 - Hjemmel for vedtakene er:
 - Forurf. § 12-14, jf. forurl. § 18 første ledd,
 - Forurf. § 12-14, jf. forurl. § 18 tredje ledd eller
 - Forurf. § 12-16 annet ledd annet punktum
 - Eieren skal varsles før vedtak treffes og gis mulighet til å uttale seg (fvl. § 16): VAV sender forhåndsvarsel og setter en frist på 3-4 for eieren til å uttale seg
 - VAV gir en begrunnelse for vedtaket (fvl. § 24 og § 25)
 - Kommunen har plikt til å veilede den ansvarlige (fvl. § 11): VAV opplyser om hvordan man går frem for å søke om utslippstillatelse
 - Vi opplyser om klageadgang (fvl. §§ 28 flg.) og dokumentinnsyn (fvl. §§ 18 og 19).

Saksbehandling i opprydningsprosjektet

- Om en eiendom ikke har fått ny utslippstillatelse innen fastsatt frist, har den et ulovlig utslipp. VAV sender da pålegg om at det ulovlige forholdet må opphøre. For å oppfylle pålegget må den ansvarlige sende inn og få en ny utslippstillatelse innen en fastsatt frist.
 - Hjemmel for vedtaket er forurl. § 7 fjerde ledd
 - Pålegget blir varslet i foregående vedtak (fvl. § 16).
 - VAV gir en begrunnelse for vedtaket (fvl. § 24 og § 25)
 - Det gis opplysninger om klageadgang mv.
 - VAV varsler samtidig om at vi vil fatte et vedtak om tvangsmulkt dersom pålegget ikke oppfylles innen fristen vi har satt
- VAV har ennå ikke sendt vedtak om tvangsmulkt

Saksbehandling i opprydningsprosjektet

- VAV behandler søknad om utslippstillatelse etter § 12-5
 - Oslo kommune har ikke vedtatt lokal forskrift (§ 12-6), men VAV har utarbeidet retningslinjer.
 - Vilkårene vi stiller blir begrunnet.
 - Som regel behandles søknadene om utslippstillatelse innen 6 uker. Om dette ikke er mulig sender vi foreløpig svar før fristen går ut.

Kravet om 6 ukers saksbehandlingstid

- Fristens utgangspunkt: Når søknaden er registrert mottatt
- Kravet om 6 ukers saksbehandlingstid gjelder kun når:
 - 1) Det er sendt inn en fullstendig søknad, jf. § 12-4 første ledd nr. 1
 - 2) Søknaden er i overensstemmelse med kravene i § 12-7 til § 12-13
 - 3) Det ikke foreligger protester eller andre grunner til å tro at noen part vil være misfornøyd med dette.
- Konsekvenser av å oversitte fristen
 - Dersom vilkårene ovenfor er oppfylt anses utslippstillatelse for å være gitt. Kommunen må benytte seg av endringsmulighetene i § 12-14, jf forurl. § 18 om den skal stille andre krav.
 - Dersom vilkårene ovenfor ikke er oppfylt, foreligger det ingen utslippstillatelse. Kommunen bør straks informere eier om dette.

Hvilke erfaringer har VAV gjort?

- Saksgangen oppleves som formell og tungrodd. Det kan bli mange trinn og dokumenter før man kommer i mål.
- Uvant måte å jobbe på. Tidligere var man mer muntlige.
- Det er effektivt!
 - Saken drives raskere fremover når vi sender neste brev med en gang fristen som er satt i det forrige brevet går ut.
 - Når noen ber om utsettelse, behandles henvendelsen formelt
 - Registrering av saksgangen i regneark gjør det enklere å følge opp
- Eierne kan oppleve det som dramatisk og urettferdig at VAV plutselig trekker tilbake utslippstillatelse.

Hvilke erfaringer har VAV gjort?

- Det kan lønne seg å ta seg tid til et møte eller en befaring med eieren når det er noe vedkommende har misforstått eller er motvillig.
- Forurf. § 12-5 fjerde ledd kan misforstås.
 - Bestemmelsen er myntet på nye utslipp som følge av tiltak etter plan- og bygningsloven, ref. Klif sine kommentarer: ” Med arbeid menes her arbeid på eller i bolig.”
 - I forbindelse med oppgradering av avløpsanlegg har eiendommene et utslipp. Det må da settes en frist for ferdigstillelse av anlegget i utslippstillatelsen. Fristen må være realistisk.

Hvilke erfaringer har VAV gjort?

- Rensekravene i forurf. §12-8 er uklare
 - Det er vanskeligere å forholde seg til rensegrad enn et konsentrasjonskrav, særlig for de som eier og har ansvar for avløpsanleggene.
 - Forskriften burde stilt krav til smittestoffer. Eierne har lettere for å godta kravet når vi kan vise til forurensningsforskriften.
- Å varsle om tvangsmulkt fungerer
 - Vi opplyser om beløpet, slik Klif anbefaler i sin veileder
 - Tvangsmulktbeløpet utgjør 1/3 av hva det koster å oppfylle pålegget, jf. intern instruks i Oslo kommune
 - Engangsmulkt – et stort beløp har større påvirkning enn mange små
- Klagesakene gjør oss bedre

Lokal forskrift contra retningslinjer

Lokal forskrift	Retningslinjer
<ul style="list-style-type: none">- Omfattende prosess for å vedta eller endre lokal forskrift (høring, vedtas av kommunestyret)- Juridisk bindende for eieren - Erstatter <u>ikke</u> enkeltvedtak (utslippstillatelse), men om kravene gjentas som vilkår i utslippstillatelsen så trenger man ikke begrunne dem.-Vilkår som følger av forskriften, kan ikke påklages	<ul style="list-style-type: none">-Fastsettes av den enheten i kommunen som er delegert myndighet etter kap. 12 - Ikke juridisk bindende i seg selv. De har kun informasjons- og veiledningsverdi – hjelper eieren til å utarbeide bedre søknader- ”Krav” i retningslinjene må gjøres juridisk bindende ved at de tas inn som vilkår i utslippstillatelsen. Vilkårene må begrunnes.-Vilkårene kan påklages

Er klageinstansens vedtak endelig?

- Klageinstansen for de vedtakene som er nevnt tidligere, er enten kommunestyret, kommunal klagenemnd eller fylkesmannen
- Hovedregelen at klageinstansens vedtak ikke kan påklages (fvl. § 28).
- Det er to unntak:
 1. Kongen kan bestemme at et vedtak som er fattet av en klageinstans kan påklages.
 2. Når klageinstansen treffer vedtak om å avvise en klage, og de ikke har grunn til å tro at underinstansen har tatt stilling til spørsmålet om avvisning.

Når skal en klage avvises?

- En klage skal avvises når underinstansen eller klageinstansen mener at vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger (fvl. § 33).
- Eksempler på vilkår for å behandle klagen:
 - Vedtaket det klages over må være et enkeltvedtak (fvl. § 28).
 - Klageren må være part i saken eller ha rettslig klageinteresse (for eksempel en nabo) (fvl. § 28).
 - Klagen må være framsatt overfor rett organ (fvl. § 32).
 - Klagefristen var ikke ute før klagen ble sendt (fvl. §§ 29-31).
- Hvis underinstansen mener at klagen kan tas under behandling, må den vise i saksfremstillingen som oversendes klageinstansen, at vilkårene er vurdert.

Eksempel fra en saksfremstilling

SAKSFREMSTILLING

1. Vilkår for saksbehandlingen

Det er på det rene at XX, som hjemmelshaver, er **part i saken**, i henhold til reglene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 2 første ledd bokstav e. YY er XXs samboer gjennom 25 år.

VAV mener derfor at han **har rettslig klageinteresse** i denne saken. XX og YY er således klageberettiget i forhold til **enkeltvedtaket** om at utslippet fra deres bolig er ulovlig, jf. forurensningsforskriften § 12-15 jf. forvaltningsloven § 28 første ledd.

Etaten legger til grunn at klagen er **rettidig**.

2. Saksopplysninger

Takk for meg